

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

DIRECȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Și garanții: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Dacă ne-am sfătui...

(dn). Adecă dacă cel puțin o seamă de frunzi ai ierarhiei și ai științei bisericești române, s-ar uni și neunite, într-o bună zi de Dumnezeu binecuvântată, dând la o parte balastul încrederii imprumutate, și ascultând glasul poporului ce îndeamnă la iubire, ar lăsa să se toacă în acest glas și șoapta ce se cere la lumină pentru adâncurile ființei noastre naționale, una nedespărțită: eu și-s frate tu-mi ești frate, în noi doi un suflet bate, și s'ar apropia unii de alții cu frățescă dragoste, spre a se cunoaște din aproape, față la față, cum sunt aievea, nu cum par din depărtare, prin negura atâtor prejudecăți adesea alimentate de patimă, — Doamne cere bine ar fi acesta pentru întreg neamul nostru!

Nu-i vorbă, sunt ele cărți scrise cu multă erudiție științifică și de o parte și de alta. Dar era nu suplinește graiul, cartea nu ține locul soanei în carne și oase. Cum zicea cardinalul creșter: „Nici o carte nu valorează cât vorba vie. Cuvintele sunt făcuți să se iubească unii pe alții nu sunt rari cazurile când inimi străine una la alta, cari dela distanță ar fi fost în stare să se creadă dușmane, gustă, îndată ce se înțeleg, un război pătrunzător pe care altfel nici odată nici un război nu ar fi bănuț măcar“. Și cardinalul știa ce zicea, pentru că el însuși condusesse vestitele convergențe de Malines, cu anglicanii, încheiate cu partea sa, dar al căror rezultat a fost totuși război pentru ambele tabere: reprezentanții celor două biserici au învățat să se respecte imprumutat, au lăsat să se întrevadă posibilitatea unirii bisericești, pe temeiul de înțelegere reciprocă;

La cei mici în gradele ierarhice ale ortodoxiei române, dar mari în concepțiile evanghelice, ne este dat, nu odată, să vedem pornirea spre înțelegere cu cei de alt crez, pe calea vorbirii dela om la om. Mai nou avem cazul păr. Petre Chiricuță, care s'a angajat într-o discuție publică cu șeful protestanților. Cazul e caracteristic și ne întrebăm: ce nu prind cei mari ideea sănătoasă, a celui mic, să înfrățiască ei, cei mai chemați și mai cu înțelegere, gândul mare și creștinesc al lămuririi chestiunilor ce despart pe frați pe teme de credință altele în legătură cu ea?

Din parte-ne nu lipsește bunăvoința pentru a ceva. Cât le zace la inima ierarhilor noștri unirea cugete și simțiri a tuturor fiilor neamului au venit-o palam et publice de atâtea ori în trecut mai în urmă în senatul țării, prin rostul păr. Iuliu al Gherlei, care a exprimat dorința tuturor ierarhilor uniți și a întregii biserici unite, când făcând ierarhiei ortodoxe române propunerea unui statut civilizat, creștinesc, frățesc, în vederea netezirii drumului spre unirea religioasă fără învingători și fără învingători decât Hristos și adevărul său.

Așteptăm de mult cuvântul cercurilor dirijate de ortodoxia române, în sensul sfătuirii, la suflet la suflet, acasă, familiar, cum se cade între frați. Baremi de n'ar mai întârzia mult!

Lecuirea unei boli

Suferim într-o măsură oarecare de indiferentism. — Să ne vindecăm de el! — Căile pe cari umblând ne vom izbăvi

de pr. EMIL TATAR

Puțini vor fi preoții pe cari să nu-i fie pus pe gânduri fenomenul îngrijorător ce se manifestă la unii credincioși de ai noștri în ușurătatea revoltătoare cu care sunt în stare să-și părăsească credința, să-și tradeze biserica, devenind dușmanii ei cei mai înverșunați, pentru o neînțelegere cu preotul, pentru un neînsemnat avantaj material, pentru făgăduințe mincinoase, dând dovadă de atâta ușurătate în chestiunile supreme religioase și atâta lipsă de conștiință, cum nu cred că se mai află la nici un alt popor din Europa.

Cauza acestui indiferentism ce se observă la o parte a poporului nostru, trebuie să o căutăm în trecutul nostru național sbuciumat. Veacuri întregi, până în timpurile de față, conducătorii poporului, mai ales preoții și învățătorii au fost siliți să ducă o luptă crâncenă pentru salvarea celor mai scumpe comori: Limba și sufletul românesc! Pentru păstrarea acestor comori, și-au cheltuit toată energia, tot zelul, toți fiii distinși ai bisericii în frunte cu clerul.

În lupta aceasta grea, biserica și-a consumat aproape toate forțele pentru cauza națională. Astfel se explică cum a putut să neglijeze latura religioasă a sufletului poporului nostru.

Să mai recunoaștem apoi că o cauză a ignoranței poporului în cele religioase a fost și situația grea materială a preoției, care de multeori a trebuit să țină de coarnele plugului ca să-și câștige pâinea de toate zilele pentru sine și pentru familia sa foarte numeroasă. În atari împrejurări abia a putut fi vorba de o cultivare a preoției în științele teologice și cu atât mai puțin a putut să răpândească lumină în poporul ce-l păstora.

Pe lângă aceste considerente mai putem adăuga una de dată mai recentă: Exploatarea greutăților din parohii din partea bisericii ortodoxe. Preoții ortodocși au crezut că în aceste timpuri de cumplită criză morală, nu au nimic mai bun de făcut decât să se năpustească asupra bisericii noastre, să arunce flacăra luptelor fratricide, dihonie și ura, pe motiv confesional, între fiii de același sânge ai Patriei!

Și dacă la aceste vom mai adăuga și vina unor frați preoți cari au neglijat îndeplinirea datorințelor sacre: predica și caticheza, ori au avut viață necorespunzătoare statului preoțesc, ori au făcut comunicații în cele sacre spre ruina poporului, vom avea tabloul complet privitor la ignoranța ori indiferentismul din sinul poporului nostru.

Să nu fim însă rău înțeles. Credincioșii noștri în majoritatea lor sdrobitoare țin neclin-

tit la biserica lor. „Unde e cadavrul, — acolo se adună vulturii“ — a zis Mântuitorul. Biserica noastră însă nu e un cadavru, ci un organism viu, o mlădiță sănătoasă a trunchiului pururea trainic al Catolicismului! Dacă ea a dus poporul român pe calea civilizației și a culturii în trecut, avem nădejdea, că tot ei îi este dat a-i deschide calea și la înălțimea perfecțiunii morale în sinul micii noastre, a Romei, de unde ne avem credința și sângele!

Va trebui însă să muncim cu toții, cler și popor deopotrivă, mult și temeinic pentru ca cele rele să se spele și cele bune să se adune.

Munca sistematică va trebui să o începem deja cu copiii în școală, infiltrând adânc în sufletele lor adevărurile credinței. Lucrul început în școală — ori mai bine zis în familie —, trebuie apoi continuat, respectiv susținut în biserică. Mulți preoți combat foarte adeseori câteva vicii: sudalma, beția, desfrâul, nu vorbesc însă nici când de biserica lui Isus Hristos. — Oare arătăm noi limpede și cu însoțirea, că biserica este „un semn mare ridicat între popoare“, precum zice Conciliul Vatican? — Predicăm noi sus și tare, că Biserica catolică e mireasa lui Hristos? Și aceasta nu e o expresie poetică, ci un adevăr fundamental? Că nu putem vorbi de Hristos, fără să ne cugetăm la Biserică? Că, biserica catolică e așezământul cel mai sublim, pe care l-a văzut lumea?... Că în ea trăiește Hristos?

Dar trecutul glorios al bisericii noastre l-am desvilit înaintea credincioșilor? Că faceputurile culturii și aspirațiilor românești datează dela începutul bisericii noastre? Lumina și binefacerile răspândite de Blaj, și oamenii săi peste tot pământul românesc? — Că între noi și biserica ortodoxă, cu tot ritul și limba comună ce avem, sunt diferențe dogmatice, ce nu se pot trece?

Iată subiecte importante —, însă de multe ori neglijate, — de predici!

Ca o urmare firească a acestui fel, preotul se va îngriji de manuale pentru elevi, de cărți de rugăciuni și ziare catolice pentru credincioși. E de tot neînțeles, cum pot fi preoți, cari se bagatelizeze chestiuni atât de importante! Și totuși durere sunt!..

O măsură potrivită timpului de față este, ca Ordinariatul să aibă posibilitatea de a face transferări, în timp scurt și fără multe formalități. Sunt și cazuri de acelea, când preotul e piatră de sminteală, iar procesul se amână cu lunile și anii. În atari cazuri pericolul e mare, deci trebuie luate măsuri. Transferarea după producerea rupturii, e o măsură bună, însă tardivă!

Să se organizeze colportajul gazetelor și cărților catolice, în fiecare parohie! Vom începe în mic, însă să muncim! Să se aranjeze — cât mai curând — chestiunea pensiilor preotești, să se învioreze cadrele cu elemente tinere, însuflețite. — Despre aceasta s'a scris destul, deci nu mai insist. În fine, despre întreg complexul activității preotești să se țină seama prin un control efectiv! Vom fi cu atențiune, la toate mișcările din parohii și vom lua măsuri grabnice, ce se impun!

*

Fără îndoială trăim timpuri grele. Nu trebuie să fim însă pesimiști. Biserica noastră a realizat progrese frumoase, în ciuda atacurilor ce i-s'au dat. Nu ne temem nici acum. Noi nu lovim pe nimeni, nu atacăm pe nimeni, nu ne atingem de drepturile nimănui. Nu vom fi însă lași și vom ști să ne apărăm credința. Dacă e lipsă cu cuvântul, cu cuvântul; dacă cu sângele, sângele ne vom da.

Oricâte greutăți ni-s'ar pune în cale noi vom continua a trăi în lume, fără însă a ne lăsa copleșiți de ea. Vom fi buni în o lume, când răul se revarsă ca un potop. Nu ne vom clătina atunci, când vedem că se îndoie stăjerii puternici, vom fi sfinți, când la fiecare pas ne aleșuie vipere. Ne vom însufleți pentru Dumnezeu și pentru biserica Lui, când în jurul nostru lumea întonează imnuri vieții pământestii!

Așa muncind vom alunga indiferentismul religios din sinul poporului nostru și-l vom întări în dragostea bisericii lui Hristos, asigurându-i totodată și înălțarea morală și materială!

Dascălul neamului împlinește 60 de ani. Dl Nicolae Iorga, bărbatul care a muncit, o viață întreagă cu o râvnă și un desinteres personal vrednic de admirația a toată suflarea românească, va însemna nu peste mult, la răbojul vieții, încheierea alor șase decenii de aprigă apostolie.

Din acest prilej țara se pregătește să săr-

bătoriască după cuvlință pe neobositul și strălucitul ei fiu și de sine înțeles, că dintre cei ce sunt datori să aducă prinosul celei mai curate stime, marelui animator al tinerimii ardeleni de dinainte de războiu, chemătorului spre strângerea rândurilor atât în războiu cât și după războiu, omului ce a reogândit de atâtea ori în vorbirile sale conștiința întregului neam, savantului cu renume mondial, nu se putea să rămână nici bătrâna societate culturală ardelenă, „Astra“ noastră.

Mănată de-un firesc simțământ de mulțumită și admirație, a hotărît și ea să țină în ziua de Bunăvestire c. un *festival Nicolae Iorga* la Sibiu, unde diferiți conferențieri vor arăta publicului românesc covârșitoarea importanță națională-culturală a sărbătoritului, program completat cu declamații, coruri și bucăți de orhestră.

Inițiativa centrului avem toată încrederea că va fi urmată de toate despărțămintele, deoarece sărbătoritul vrednic este de omagiile ce i-se aduc și respectul dovedit apostoliei neprecupețite e și o dovadă a demnității proprii. — Numai cei poltroni nu se pleacă în fața măreției.

Purtând vestea cea bună

Pe urmele Domnului. Din rodirile operei misionare. Odinioară și acum

Hristos Domnul a trecut prin lume făcând bine. În urma lui rămânea pace, mulțumire, bunăvoință, dor de muncă, dor de sbor spre slăvile cerești pe aripile datorinței deplin făcute față de Dumnezeu, față de sine, față de deaproapele, față de neam, lege, societate, știință. Și cu Domnul seamănă și urmașii lui. Intr'o formă sau alta, toți sunt tot atâtea binefaceri de cari lumea nu este vrednică și cari, totuși, trăind în lume, fac bine lumii peste orice așteptări. Fie că-i înțelege și-i prețuiește. Fie că-i crede străini și-i prigonește.

Misionarii Romei ne oferă o pildă splendidă sub acest respect. Se poate spune că

aproape în tot pământul a ieșit vestirea și la marginile lumii cuvintele lor. Și oriunde i-au purtat vânturile, gândurile, pretul denea au vărsat lumină rodnică în urma.

Păr. jezuit *Iosif Gianfranceschi* a ținut la Roma în săptămâna din urmă a lui Februarie c. o cuprinzătoare cuvântare pe tema corbușiei misiunilor la progresul științelor, de puțin la o parte vâlul ce acopere atâtea spăduri ale trecutului și prezentului de apostolie catolică săvârșită fără sgomot, cu stăruință între sudori și lacrimi, de nenumărații eroi crucii, printre neamuri străine, sălbatice, și parte de glia patriei și de căminul părințesc. Abstrăgând dela binele sufletesc, cunoscut mai Celui de sus, cine va fi în stare să prezinte după vrednicie contribuția acestor pioneri credinței, la îmbogățirea cunoștințelor geografice, etnografice, geofisice și naturale, cari mează azi patrimoniul lumii întregi?

Marii exploratori din veacurile XIV. și XVI., nu-i vorbă, își au însemnătatea. Tot așa și cel din veacul XVII. Toți acei însă pătrund puțin în ținuturile descoperite. Și când se afundă mai tare, o fac adesea mai ca să afle comorile locului și ale localităților și să se depărteze cu ele. Singuri misionarii catolici se amestecă cu autohtonii, învață limba ca să-i poată învăța evangheliile stau între ei, sufăr alătura de ei, se stă alătura de ei, după ce nu le iau nimic și dau tot: cunoștințe religioase, sociale, economice, industriale, culturale.

Adevărații exploratori din vechime și acum au fost și sunt aceste jertfe de bunăvoință ale iubirii creștine. Ioan de Carpine, la început și nu mult după aceea Wilhelm de Roebrock și nu mult după aceea Wilhelm de Rubruk, și cam pe atunci ajunge la Kambalik, — azi Kambay — Ioan de Monte Corvino și formează un mănunchiu de creștini, cărora Clement al V-lea dă episcop la 1307. Cerând noui lucrători din familia tagmei sale monahale, pleacă în Italia Odoric traversând Europa Occidentală și Marea Neagră ca, prin Armenia, Malabar

Foița „Unirii“

Sufletul Blajului

Conferință ținută la Blaj în ziua de 1 Martie 1931

3

De A. LUPEANU-MELIN

Acestea lozinci, gândite și frământate în chiliile călugărești dela „Sfânta Treime“ din Blaj, iau aripi, umplu văzduhul, se anină de suflările vânturilor, răsbat văi și munți, trec și crestele granițelor dintre frați, electrizând toată suflarea românească și trezindu-o la conștiință națională. Prin Gheorghe Lazar și prin roirile de dascăli din Ardeal, crescuți în noua ideologie a Romei latine și creștine, cari apar la „Socola“ în Iași, la Focșani, la Râmnicu-Vâlcea, la Craiova și aiurea, se trezesc din amorțire vechii boeri ai voevozilor de demult, cari întorc spatele școalelor grecești și petrec nopțile silabisind buchile din „Istoria pentru începutul Românilor“ a lui Petru Maior!

Insuși Tudor Vladimirescu, desrobitorul dela 1821, fusese împărțit în mare măsură de ideologia transportată din Ardeal, de către dascălii sau ucenicii lor dela Târnave.

Ca o dovadă despre ce schimbare sau ce trezire au produs lozincile noi ale unor cărturari ca cei de mai sus, în toate provinciile românești, să ne servească următoarele note, pe cari le transcriu din jurnalul de călătorie a lui Timotei Cipariu în Muntenia, la 1836:

„Ieri la 13/25 August am dat văzută Domnului Iancu Văcărescului, care, între altele

ne-au arătat un metod de ortografie cu litere latinești, în care cheia schimbărilor să fie în întreg sau jumătate, și ne-au cetit o scenă din Britanic de sine întors și așa scris, — precum și cum odată, într-o adunare de boeri, seara la Kisselef, întrebat fiind de ce scrie cu litere latinești; și dacă scrie așa, nu lipsește aita decât să aducă și pe Papa la București; sculându-se au trântit scaunul și eră să iasă, zicând: Incătu-i pentru cultura limbii naționale, la răsărit sau la apus va alerga, ba și până la Arab, dară la Nord niciodată! De aici i-s'au tras începutul patimilor sale!“ (A se vedea „Prietenii istoriei literare“, O călătorie la București în 1836, publ. de A. Lupeanu).

Mărturisiri ca acestea, ale Dumnealui Iancu Văcărescu, sunt firești și lesne de înțeles, dacă ne dăm seama că ieromonahii cei vechi dela Blaj și cărturarii de talia unor luferi ca Samoil Clain, Șincai și Maior, au știut să caute și să găsească, chiar dela început, nu numai cărările cari duceau spre Roma originii mărețe, ci și spre tradițiile cărturărești și de simțiri naționale, mai vechi, ale Moldovei sau Munteniei, adăpându-se din patriotismul înțelept și viguros al cronicarilor și ierarhilor scriitori de cazanii, ale căror manuscrite și tipărituri le cunosc, asimilându-le și prefăcându-le în sângele lor. Biblioteca cea bătrână dela Blaj, mai păstrează și până astăzi, în copii frumoase, bogate, multe dintre operele lui Miron Costin, Dimitrie Cantemir și Varlaam „mitropolitul de țara Moldovei“, prin cari cărturarii noștri cei de demult, au făcut legătura cu sufletul cel mare al nației de pretutindeni, demonstrat și

oțelit în războaiele lui Ștefan cel Mare și Petru Rareș. Sufletul acestei mari nații, sugrumat temporar în epoca fanariotă, sbucnește la Blaj între zidurile mănăstirii și ale școalelor și unde Moldova și Muntenia sunt reprezentate măcar prin tipografi ca Sandu sin Ieremia și Iași, ori Petru Papavici Rîmnicianul, chemați primiți cu brațele deschise de către arhierii cărturarii blăjeni. Blajul n'a fost „regionalniciodată, ci topit pe desăvârșit în aspirații și frământările întregului neam!

Sufletul Blajului a culminat apoi, desigur în evenimentele dela 1848—49, cari ne-au dat adunarea și jurământul solemn din Câmpul Libertății. Simion Bărnuțiu fusese profesor la școalelor noastre, precum Andreiu Mureșianu, nemuritorul autor al „Răsunetului“, elevul lui. Însă acestea timpuri de strălucită epopee, și îndeajuns de cunoscute și credem inutil să stăruim asupra lor.

Să ne întoarcem însă privirile și la lupta și cărturarii lui de mai târziu, ca să facem mai puternică dovadă despre înălțimile la care s'a avântat sufletul românesc al Blajului, eforturile sale naționale și de iubire de neam ca să amuțească odată calomniatorii și scriitorii de ocazie, cari nu înțeleg să respecte nici cei mai buni și mai înflăcărați fii ai vechii țări, focar de simțiri înalte dela confluența râurilor.

La 1861 se inaugura la Brașov „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român.“ Cu acel prilej în memoria memorabil, oratorul festiv nu putea să fie

Yeylon, Iava și Borneo să ajungă în China, de unde călătorește mai departe, — după ce dă față la Monte Corvino la 1327, — peste Tibet — în Italia, ca prin Persia apoi să revină în Italia. Vestitul Matei Ricci va trece și el zidurile chinezești ca să construiască, tot în Peking, cele dintâi unelte de observații astronomice, să scrie tratate de matematică, să publice cea dintâi hartă a Chinei (1584) și o bibliotecă întregă de lucrări în chinezește. P. Schall și Verbiest, din aceeași Societate a lui Isus, vor confirma opera sa de vestire a evangheliei și de — determinare a fenomenelor cerești. Și după el alții, până la P. Ipolit Desideri, (1712—1733), maeștrul neîntrecut într'ale limbii tibetane, în care lasă mii de pagini în folio, după curățirea și studiază Asia Centrală. Vin la rând apoi Japonia, insulele Filipine, Indiile, Paraguay și Uruguay, noul Mexic, California, — toate studiate și descrise de misionarii ce nu știu nici de oboseală, nici de frică.

Și cum era odinioară, așa-i și astăzi. Evanghelia și știința le propagă aceiași vestitori ai cuvântului, în aceeași vreme. Dovadă: observatoriile din Ksan, Cuba, Calcutta, Sidney, Madagascar și mai ales cele din Manila și Zi-Ka-Wei, cunoscute în toată lumea. Apoi: universitățile din Lima (fondată la 1551 de dominicani), San Domingo (1558), Santiago (1619), Quito (1620), Bogota 1627). China și Japonia au universități ridicate de misionari în zilele noastre. Cea din Shanghai e din 1903 și are trei facultăți: medicină, drept, inginerie, litere. Cea din Peking — a benedictinilor, — e din 1924. Cursurile se fac în chinezește și englezește (literatură, istorie, sociologie, pedagogie, științe naturale, limbi străine). Universitatea din Japonia datează din 1903. La aceea se adaugă colegiile universitare din Bombay, Calcutta, Madras, Trichinopoli, Palamcottali, Bangalore, Trichav, și centrele de studii superioare din Madagascar și Australia,

cineva decât blăjanul Timotei Cipariu, care a vorbit astfel:

„Când ne uităm înapoi la istoria poporului nostru, și mai ales la a națiunii noastre... mai puțină nu aflăm în seria atâtor secolii... decât numai zile de lacrimi, de dureri, și de suferințe de toată forma; iar zilele de bucurie pentru poporul român și pentru națiunea noastră transilvanică în special, au fost mai puține și mai rare decât peana de corb alb... Inșă din toate acestea ruine, prevedința ne-a conservat încă, în aceste dureri cumplite, un tezaur neprețuit, pe care nu ni l-a putut răpi nici sabia învingătorului, nici cruzimea tiranului ce domnia peste corpurile noastre, nici puterea fizică, nici politica infernală, — un tezaur născut cu noi dela fetele mamei noastre, dulce ca sărutările măicuțelor, când ne-au aplecat la sânul lor, un tezaur mai scump decât viața, tezaur, pe care de le-am fi pierdut, de l-am pierde, de vom suferi vreodată, ca cineva cu puterea, sau cu momela, să ni-l răpească din mâinile noastre; — atunci mai bine, mai bine să ne înghită pământul de vii, să ne adunăm la părinții noștri cu acea mângâiere, că nu am tradat cea mai scumpă ereditate, fără de care nu am fi demni a ne mai numi fiii lor: limba românească!”

Asemenea izbucniri ale sufletului blăjan, asemenea simțiri furtunoase, pe cari par'că nici nu le-a rostit graiul debil al unui cărturar slăbit de necurmă priveghieri, ci însuși pământul, văile și munții, stropiți cu lacrimi și cu sânge, ai neamului nostru; asemenea glas mă dispensează, cred, de orice comentariu! Unde este condeiul, care să poată înseila ceva mai sublim, mai covârșitor?

în afară de puternica universitate din Beyrouth-ul Siriei.

Cine vrea, de altfel, să-și facă idee de opera civilizatorică a misionarilor catolici n'are decât să cerceteze Biblioteca Vaticană cu comorile ei de opere originale, de manuscrise, de harte geografice și de gramatice în toate limbile pământului auzite, învățate și notate de misionari. Muzeul Misiunilor din Lateran e, deasemenea, o carte deschisă, în care sunt scrise cu litere ce pot fi cetite de oricine, eforturile uriașe și rezultatele eforturilor și jertfelor aduse cu dragă inimă de vestitorii credinței.

Apologia faptelor e cea mai grăitoare și mai convingătoare. Și această apologie pledează de neînvins pe lângă sfințenia evangheliei și adevărul bisericii catolice, păzitoarea și propovăduitoarea evangheliei.

Marin Barbu-Bănățeanu.

Pe calea cea bună. Adecă pe calea acțiunii positive. Căci numai aceasta duce al scop, cea a desideratelor sterpe fiind o auto-sugestie primejdioasă, când nu-i deadreptul o pacoste.

Semnalăm cu bucurie, din toate părțile, pornirea tot mai viguroasă a elitei noastre preoțești-mirenești pe calea dintâi.

La Cluj deoparte Agru, de altă parte o seamă de preoți grupați în jurul pâr. Agârbiceanu, țin treaz în conștiințe interesul față de chestiile mari ale spiritului. Agru în ședința din 14 Martie c. a discutat și a votat regulamentul de organizare a secțiilor: religioasă (Oastea Crucii) și literară, alături de cari se va înființa și o secție a tinerimei. În aceeași vreme s'au început în biserica I din Cluj—Mănăstur deprinderile sufletești cu o cuvântare a pâr. Handrea, căruia îi vor urma, zi de zi, săptămâna întreagă, în vestirea cuvântului, Sfinții lor: Vinc. Pandrea, I. Chindriș, Septimiu Popa, Ilie Șerban și Ion Agârbiceanu, totdeauna în legătură cu slujbă de seara, și cu ascultări de mărturisiri.

Asemenea grijă de cele sufletești se arată și la Carei, unde pâr. Gârleanu va ținea o serie de conferințe religioase în zilele de 25—28 Martie c. La Oradea, după luminoasele lămuriri ale pâr. Dr. Iacob Radu referitor la tema de continuă actualitate: Creștinismul și civilizația omenirii, a venit la rând pâr. Dr. Gregoriu Pop cu vorbirea despre: Puterea doveditoare a minunilor. Bucureștii catolicilor s'au îngrijit să aibă a 32-a șezătoare literară-culturală în 22 Martie c. când vor avea fericea să asculte pe pâr. Dr. Victor Macaveiu conferențind despre Coran, iar dela Gherla se relatează reliefaarea religiosității lui Alex. Vlahuță din partea dlui. prof. Dr. Precup. conferențiarul Agrului gherlan.

Și la fel se lucră și în alte părți ale Provinciei noastre mitropolitane. Lumea-i dornică de mai multă lumină și mai multă viață. Iar biserica se silește să frângă această pâine fiilor dornici de ea.

Un jubileu cum n'a mai fost altul.

Se va ținea la Lille, în Iulie c. și va comemora împlinirea unei jumătăți de veac dela ținerea celui dintâi congres euharistic internațional de care a avut parte, întâiul, acel oraș, în 28 Iunie 1881. În vederea reușitei cât mai strălucite a praznicului acestuia sufleteșc și fac pregătiri uriașe. Și e de prevăzut că, și pentru cazul că n'ar întrece în proporții pe toate cele douăzecișinouă de congrese euharistice ținute până acum (ultimul la Carthagina, anul trecut), va prileji însă participărilor momente de neuitată reculegere spirituală și de sfântă mândrie. — Bine ar fi să nu lipsim deacolo nici noi.

Știri mărunte

Personale. Eparhia Maramureșului, în fabrica-i activitate de organizare, și a completat și cadrele gremiale. Cele trei posturi canonice își au deja titularii lor. Au fost aleși pentru aceste slujbe de grea răspundere și de istorică însemnătate în desvoltarea noiei dieceze: pâr. **Alexandru Breban** protopopul de Baia Mare; pâr. **Dr. George Bob**, prof. de teologie din Gherla și și pâr. **Luđovic Vida**, paroh II. la Careii mari. — *Intru mulți ani!*

Același Ven. Ordinariat a numit la oficiul diecezan pe pâr. **Victor Brândușan**, fost profesor la liceul din Zalău.

Ședințele Sf. Sinod. Sesiunea de primăvară a Sf. Sinod s'a deschis în prezența d. ministru Costăchescu, sub presidiul pâr. Patriarh. Cuvântul cel dintâi al Sanchității Sale a fost o rugămintă: să arate d. ministru Sinodului, care a fost principiile călăuzitoare în alcătuirea bugetului cultelor pe anul în curs? Asta pentru-ca să se dumirească conștiințele ortodoxe tulburate de diferența de tratament ce năpăstuiește biserica dominantă și avantajază cultele minoritare. Indesebi pe uniți, la cari numărul protopopiatelor e mai mare ca la ortodocși, consilierii lor sunt mai bine remunerați ca cei dreptcredincioși, alocația de material a bisericii unite de zece ori mai mare decât a celei dreptmăritoare. Și aite prăpăstii de acestea, de răul cărora, se vede, biserica ortodoxă nu-și poate îndeplini menirea de luminătoare și mântuitoare a sufletului românesc. Drept că d. ministru i-a adus aminte pâr. Patriarh că bugetul s'a întocmit ținându-se seamă de înțelegerile avute cu capii bisericii cu jalbele în conferința dela Patriarhie. Dar aceasta nu înseamnă că n'ar mai trebui isbit în uniți. — În ședința de a doua zi s'a raportat asupra chipului cum au decurs lucrările conferinței dela Lambeth-ul Angliei pentru apropierea între bisericile anglicană și ortodoxă, iar în cea de a treia zi s'a semnalat importanța ce-o dau bapțiștii răspândirii credinței lor printre Românii pavoslavnici și s'a propus să se ia măsuri în consecință. — Programul încă nu-i exhaustat.

Nouă ruptură în ortodoxia rusă.

Eulogie, mitropolitul Rușilor răspândiți în largul Europei, nu-i pe placul lui Serghie, mitropolitul dela Moscova, agreatul regimului bolșevic. Și nefiindu-i pe plac, ce era mai firesc decât să-i facă vânt? Ceeace a și făcut, proprio Marte numind în locul lui pe Elefterie, mitropolitul lituan. Decât că nici Eulogie n'a rămas cu mâinile în sân. S'a dus la Sтамбуl, a intrat în pertractări cu patriarhul Fotie II. și drept urmare: o telegramă adresată prietenilor și fraților de credință, în care-i anunță că patriarhul și-a însușit punctul de vedere al său și și-a dat învoiala ca biserica ortodoxă rusă din Vestul Europei să fie independentă de cea din Moscova, stând direct sub jurisdicția patriarhului din Tarigrad. Regulamentul noiei formații, afirmative, l'ar fi făcut de comun acord cei doi înalți ierarhi și ar fi dej. gata. — Nil mirari...

Locale. Miercuria ce vine, de ziua Bunei-vestiri, va predica în catedrală pâr. **Petru Cristea**, vicerector seminarial, iar Dumineca viitoare, a cincea din Paresimi, va predica pâr. **Iuliu Maior**, prof. la liceul de băieți.

— Seria conferințelor ținute în cadrele despărțământului Blaj al «Astrei» a continuat-o Dumineca trecută pâr. **Dr. Coriolan Suciu**, prof. la liceul de băieți evocând, cu bogăție de date și amănunte, icoana celor doi misionari uniți din Țara românească: preotul Grigorie Maior și ieramonahul Veniamin Todor-Teodorescu.

— Tineretul nostru școlar a avut parte Joia ce trecu de ceasuri extreme de plăcute: d.

Minea inspector general dela Direcția Cooperativelor a ținut o foarte gustată conferință despre ideologia și *foloasele cooperatiei* aiurea și la noi, căreia i-au urmat minunate proiecții filmate.

DE IMBOLNĂVIRI guturaiu răgușală și laringită scăpați dacă luați totdeauna pastile **Anacot**. Prețul unei fiole Lei 37.

De-ale recensământului. Sigur, rezultatele numărătoare ei celei mari, cu sfârșitul anului trecut, a dat destule surprize, fie cu privire la raportul numeric dintre deosebitele confesiuni, fie cu privire la cel dintre naționalitățile cutărei circumscripții, cutărei ținut. Din județul nostru avem informații despre circumscripția Roșia de Secaș. Datele seci, dar grăitoare, relatează despre 9918 suflete, cari pe sate se împart, după religie, precum urmează: Roșia de Secaș: 1373 gr. cat. 10 ref. 2 evrei, 1 rom. cat; Tău: 1158 ort. 4 gr. cat. 29 baptiști; Ohaba: 1367 ort. 147 gr. cat. 138 baptiști; Colibi: 357 ort; Biseni: 584 ort. 225 gr. cat; Broștenii: 513 ort. 331 gr. cat; Cenade: 751 gr. cat. 718 ort. 604 evang. luth; Spătaș: 553 gr. cat; Mănărade: 424 gr. cat. 629 evang. luterani. — Baptiștii, precum vedem, s'au încuibat binișor în două parohii puternice ortodoxe. De nu s'ar întări și mai mult barem de-acum înainte!

FEMEILE GRAVIDE să întrebuinteze în laptele de dimineață și de după masă, **Ovomaltine**, bogată, în vitamine și puteri nutritive.

Visul sionist rămâne vis. Palestina fiind o țărișoară mai mică decât Elveția, e absurd să se creadă c'ar putea fi transferate acolo cele 15—18 milioane de Evrei și nu-i cu mult mai fericită nici încercarea de-a prefăcece minoritatea evreiască deacolo (11% în 1925) în majoritate. Asta pentru că precum observă prof. univ. dela Geneva, Dr. Hersz, emigranții evrei nu rămân în pământul făgăduinței. Dintre cele 35.000 persoane ce au părăsit acest pământ între anii 1922—1926, se știe precis că erau evrei 16.500 de inși. P. ocentul celor reveniți în 1925 pentru Polonia era 40%, pentru Rusia 13%. După socotelile aceluiași profesor, evreilor le-ar trebui mai bine de o sută de ani ca să poată forma majoritatea palestiniană cu o imigrație de 5—6% pe an. Dar dacă nu pierdem din vedere faptul că pentru evrei, în Palestina, coeficientul de creștere naturală este de 2.5% față de 17.5% al populației totale, trebuie să se vadă că imigrația evreiască nu poate acoperi nici acest deficit ce crește într'una. — Moștenirea lor au luat-o alții și luată rămâne. Până una-alta, pentru ei: ubi bene ibi patria, chiar și plângând printre goimi mărirea Ierusalimului de odinioară.

Concurse. Ven. Ordinariat de Oradea Mare publică concurs, cu terminul de 1 Aprilie, la parohiile: *Carei II.* (distr. Careilor) și *Blaja* (distr. Tășnadului).

ȘI LA INERTIA INTESTINALĂ CRONICĂ, dra-gœurile Artin asigură o purgație sigură și ușoară fără dureri. Cereți Artin dela medicul Dvs. Artin e ieftin.

Telefonul „Unirii”

S. Brașov. Nu ne-am făcut nicicând iluzii prea mari în ce privește învățătura femeilor. Menirea lor e alta, nu aceea să adânciască chestii de teorie pură, să soluționeze probleme incurcate, să facă știință, să-și elupte loc între savanți. Și oricât s'ar trudi ele în această direcție, bărbatului care muncește și cugetă nicicând să le pară mai mult decât niște eleve mediocre, vorba unui psiholog modern. Nu ne-a plăcut mai cu seamă invadarea cursurilor teologice din partea fetelor. Las că aci, pe lângă subtilitatea materiilor predate mai subver-ează motive și de alt ordin, să zicem: sentimental, cari le fac neavenite și de eschis. De aceea se înțelege că subscriem cu amândouă mâinile rândurile cumînți ale doamnei Sanda I. Mateiu din nr. 3. al Familiei de

Măine impotriva intruderii fetelor la o facultate de teologie (ortodoxă), unde la nici un caz nu multă știință teologică se va prinde de ele. — Cătu-i pentru noi, să n'aveți teamă: o atare aberație la noi n'o să prindă nicicând, nici măcar trecător. N'avem lipsă de femei-teologi, cari să înlocuiască pe bărbații apologeti-apostoli. Apostolia lor e de altă natură și spre aceea n'au lipsă de ascultarea cursurilor de facultate, alătura de studenții în teologie.

E. București. Păr. Chiricuță, ca om acasă într'ale Scripturii, are acum prilej să se convingă și din pățania proprie cu doamna Alex. Cantacuzino, cât de sfântă-i vorba sf. Pavel: Muierea să tacă în biserică! Așa ceva însă-i greu de așteptat câtă vreme stă afirmația Sf. Sale: »În tabăra noastră este, Doamnă, multă neorânduială; este ceace Dv. ați numit cu multă dreptate »lipsă de directivă«. Lipsese învățată credință și frământare sufletească pentru probleme de ordin duhovnicesc. *La cei mai mulți lipsește chiar convingerea religioasă* în adevărurile de credință izbăvitoare. Mărturisirea de credință a multora este adesea numai o formă în care mulți nu pun adesea nimic pozitiv, decât... fățarnicia lor. (Cuvântul din 19 Martie 1931). — Ne doare că nu ne putem îndoi de adevărul acestor dureroase constatări, în lumina cărora înțelegem piedecile de netrecut fără un dar special a Celui de sus, ce se pun în calea realizării celui mai sfânt ideal a fiecărui Român și creștin: unirea religioasă cu Roma credinței vii, nefățarnite. Dar totuși, avem și o nădejde: Celea ce nu sunt cu puțință la oameni, sunt cu puțință la Dumnezeu.

B. Cluj. Mărturisirea »Renașterii« păr. Ivan din 15 Martie c. e cât se poate de caracteristică, dată fiind mai ales împrejurarea că e foarte sinceră și exactă: »Între donațiunile ce se fac bisericilor noastre (ortodoxe N. R.), cam rar se cetește și numele câte unui preot«. Cauza: lipsa spiritului de jertfă ori neputința de a aduce jertfe de asemenea natură? S'o lășăm încurcată! Și să mulțumim Celui de sus că în ce ne privește pe noi, trebuie să constatăm contrarul. Istoria bisericii unite în mare parte este istoria danilor preoțești, dela vlădici și până la preoți dela sate, dela început și până mai ieri-alaltăieri când, de ex., păr. Dănilă Fireza din Lugoj își vinde casa numai să poată aduna suma de lipsă spre cumpărarea unui loc de cimitir pe seama uniților de-acolo, scoși din dreptul vechiu de ase îngropa lângă cei dragi ai lor, cari s'au mutat la Domnul mai din vreme. Cine ar face istoricul milosteniei unite, ar scrie cele mai mișcătoare și mai convingătoare pagini de apologie a credinței vii, care n'a lipsit nicicând din sânul bisericii noastre fiindcă nicicând n'a lipsit din ea Spiritul Domnului.

D. Blaj. Am primit 500 Lei, abonament pe anul curent. Vă mulțămim pentru frumoasa suprasolvire și deosebitul interes ce ne purtați.

Am primit abonamentul pe 1931: Parohia Reșița, C. Aiudul de sus; Oficiul parohial. Sfârnaș; Administra-tura Apostolică. Siret; O. Miercurea Nirajului; Oficiul parohial Strâmtura; D. Sat-Șugatag; Ș. Ploiești; B. Sibiu; Parohia. Cristofl.

S. Ghișoș de sus. Prin »U. P.« am primit abo-namentul pe anul curent.

Dr. C. Făgăraș. Am primit abonamentul pe anul curent.

F. Dej. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31 XII 1930.

A. Dicioșanmărtin. Am primit 150 Lei. Achitat până la 31 III 1931.

Oficiul parohial. St. Măria (Hațeg). Am primit abonamentul pe 1930.

S. București. Primit 500 Lei. Achitat până la 30 VI 1931. Mulțămim pentru nrii abonați.

Dr. D. Mocin. Confirmăm primirea sumei de 400 Lei. Achitat până la 31. III 1931.

V. Potiza. Oficiul parohial. Rușeni. Am primit abonamentul pe anul trecut.

B. Jibou. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

N. Eschentz. Am primit suma trimisă.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

(ost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efep-tuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 6—7

La teologii rom. cat. din Alba Julia se sesc următoarele icoane sfinte:

Celea 14 stațiuni în mărirea 11x6	40 Lei
Scene din V. și N. Test. 100 buc. cu cut.	200 „
Cărți de vizit. ilustrate	150 „
De prima împărțășire: mari 18x20	25 Lei
„ 25x15	28 „
„ mici dela 150-6	„
Invierea lui Isus 1 bucată	2 „
Diferite icoane dela 50 bani până la	6 „

TIMP DE 55 ANI

multe mii de cumpărători mulțumiți comandă trebuința lor de semințe de legume, flori, agricole, cepe de flori, plante, trandafiri altoiți ș. a. în calitate cunoscută superioară dela firma

ARPAD MÜHLE

cultură și comerț de semințe stabiliment de grădinărit

TIMIȘOARA

Prețurent în românește la cerere gratuit

AVIZ

Aduc la cunoștința onor. public că au sosit pantofi de primăvară pentru Dame, Domni și copii dela renumita fabrică de încălțăminte din CLUJ

„DERMATA“

care se vinde cu preț redus la Magazinul de pielărie și de încălțăminte

MINERVA

BLAJ, Piața I. M. Clein

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vestiminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătasă din Damasc **Candelabre** din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. **Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.**

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit de ori ce mărime.

Prețurile cele mai solide.

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 14

1-4

Mama iubitoare își îngrijește copilul cu pudra, crema și săpunul **HOFER**